

Kaláris

Mártély önkormányzatának közéleti-kulturális információs kiadványa
Hírek, pillanatképek Mártély életéből

2005. július - 12. szám

Kavalkád - Kavalkád - Kavalkád - Kavalkád - Kavalkád - Kavalkád - Kavalkád - Kavalkád - Kavalkád

„Jelzöm...”

Valami nagy-nagy tüzet kéne gyújtani, hogy meglegednének az emberek...

Gondolhatják!? Nem véletlenül fog ez a kis vezércikk a csatornázásról szólni. Sok indulat és felesleges félelem zavarja meg egyesek gondolkodását, amitől csak úgy tudnak mentesülni mind az igazukat keresők, mind a vélt igazukat védők, ha elkezdnek közeledni egymáshoz, s hajlandóságot mutatnak a párbeszédre...

A falugyűlésen, és a lakossági fórumon forró hangulatot teremtett azoknak a pillanatnyilag is kisebbségben lévő kételkedőknek a tábora, akik félelmeiket kivetítik az egész falu lakosságára, bizonytalanná téve még azok közül is sokakat, akik eddig „lelkes” hívei voltak ennek a beruházásnak.

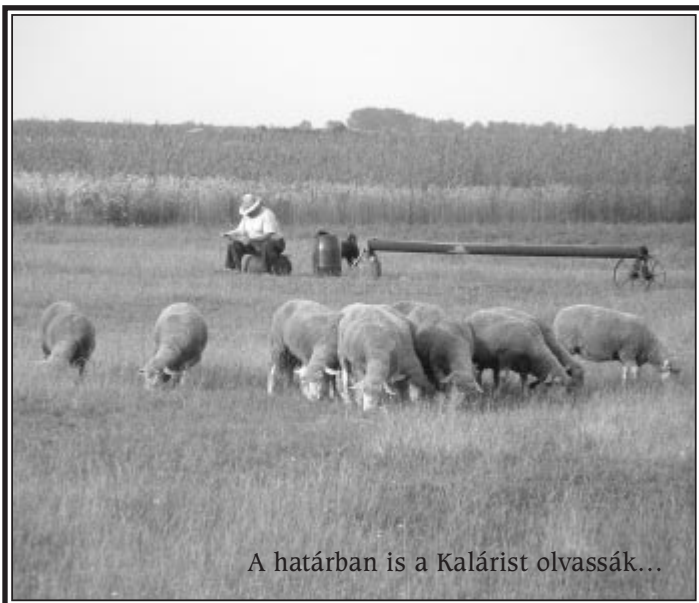
Nézzük hát a tényeket! Mártély Község Képviselő Testülete, figyelembe véve azon lakosok álláspontját, s a lakossági fórumon Dr. Lázár János országgyűlési képviselő úr által elmondott véleményt, miszerint a falu akkor kezdhet bele biztonságga a csatorna-kivitelezés munkálataiba, ha megvárja a hasonló konstrukcióban lezajlott beruházásokkal kapcsolatos Állami Számvevőszéki vizsgálat eredményét, leállította a munkálatokat. A vizsgálat lezárultáig a kivitelező elvonult a munkaterületről. Az ÁSZ vizsgálat eredményének megismerésekor, amely egyébként nem a

lakosokat érinti, hanem az önkormányzatot, mindenképpen részletes tájékoztatással lesznek a lakosság felé. A legfontosabb dolog az, mi a teendője az önkormányzatnak. A lakossági szerződéseket tehát nem kell módosítani, de ha szükségesnek látja a testület, akkor módosítja a saját szerződéseit, és megteszi a megfelelő intézkedéseket. Az ismert versorra utalva, talán mindannyiunk közös érdekében jó, ha félretesszük az ellentéteket és vitákat erre a remélhetőleg nem túl hosszú időszakra, amíg vagy zöld utat kaphat a beruházás, vagy – ezzel is lépéselőnyben lévén a már befejezett beruházásokkal szemben -, szükség esetén okos módosításokkal, a kellő átalakításokkal zökkenőmentesen beindulhat, és lezárulhat a mártélyi csatornázás. S ha már tűzről volt szó. Az sem ártana, ha az emberek lelkében lobogó békétlen tüzek ugyanúgy kihunyának, mint, ahogy önkéntes tűzoltóink, a vásárhelyi tűzoltókkal összefogva, gyorsan és sikeresen oltottak el a napokban...

Farkas Cs. Zoltán

Erről olvashatnak

Csatornázás: az ÁSZ vizsgálat eredményére vár az Önkormányzat	1. oldal
Péter jegyzete - A megoldás egyszerű lenne...	2. oldal
Tíz éves a Kavalkád	2-3. oldal
Szól a rádió...	3-4. oldal
Verekedés a kemping büféjében	5. oldal
Falugyűlés, lakossági fórum a csatornázásról	6-7. oldal
Egy csésze kávé Bemutatjuk Dr. Vörös Bélát, Mártély új jegyzőjét	8. oldal
Én a balek - glossza	9. oldal
Térjünk az egészség ösvényére	9-10. oldal
Bibliatábor a kempingben	10. oldal
Jubilált a népdalkör	11. oldal
Bizonyítványuk: jeles!	11. oldal
A X. Mártélyi Kavalkád programja	12. oldal
Lettországi élménybeszámoló	15-16. oldal
Erdélyi testvértelepülésünkön járt a képviselők egy csoportja	16-17. oldal
Rövid hírek, információk	18. oldal

A határban is a Kalárist olvassák...

Péter jegyzete

A megoldás egyszerű lenne, de ki az, aki megérti?

Az élet minden területén teli vagyunk gondokkal, pedig mennyivel kevesebb lehetne, ha a régi elméletek szerint igyekeznénk megoldani.

Mennyivel többet, szebbet, jobbat tudnánk alkotni, ha ismerenénk a megoldást. Az együttműködés - mint az emberi élet alapköve - lenne a megoldás. Az ember már régen kihalt volna, ha nem a közösségben igyekezett volna életkörülményeit biztosítani. Sajnos, ez a fontos elmélet mostanában egyre jobban veszít jelentőségéből. Az egyszerű fogalmak napjainkban kezdenek kimenni a divatból, de még nagyobb gond, hogy alkalmazásuk is megszűnik, és evvel csak nehezebbé válik az élet. Kezdjük az értelmezés-sel, hisz szinte ez a gondok kezdete. Aztán akadályokat meg kitalálunk. Vannak köztük személyi okok, az esztelen rosszindulattól kezdve, a legbonyolultabb magyarázatokig. Az irigység, a másság, a féltékenység, az önzés, amelyek csak tetőzik az ellenségeskedést, és kizárják a az emberek legfontosabb szükségletét az együttműködést. Evvel már meg is alapoztuk a tartós vizsalyokat, ez meg a gondok tömkelegét hozza magával. Megkezdődik a helybenjárás, és az evvel járó növekvő veszteség. A világ legtöbb gondját-konfliktusát az emberi gyarlóságra lehet vissza vezetni, de könnyen el is lehetne kerülni. Ilyenkor mindég Széchenyi idézete jut eszembe, hogy: „...minden tőlünk függ, csak akarni kell”. Egyszerű fogalmak ezek, de mégis óriási jelentőséggel bírnak.

Érdekeink, céljaink eléréséhez mindig több út vezet, de ha együtt megyünk rajta, sokkal nagyobb az esély, hogy azt el is érjük.

A régi időkben a természeti adottságok, a keleti, majd a nyugati hódítások rákényszeríthették az embert az együttműködésre. Nem volt fontos, kinek a szekere nagyobb, kinek mennyi a vagyona, csak az, hogy együtt haladjunk, együtt maradjunk, mert különben ha nem is egészen, elvesztünk, vagy célba soha nem érünk.

Ma, amikor az alapvető szükségletei minden embernek rendelkezésére állnak, nem létszükséglet az együttműködés. Így észre sem vesszük, mit veszítünk annak egyre nagyobb hiányával. Pedig ma is mindenképpen ésszerű lenne, mert jobb életminőséget, nagyobb biztonságot és jó hangulatot, ma is csak együtt lehet elérni.

Az eredményes együttműködésnek van még néhány feltétele, mivel a belátás, jó indulat magában itt sem elég. A másik tiszteletben tartása és elismerése nélkül ez sem működik. Aztán a hajlandóság mások dolgaiból tanulni - mert a tudást nem helyezte senki a bölcsőnkbe -, csak az elsajátítás képességét. Az ember, aki nem hajlandó az orránál tovább látni, fejlődni sem képes. Akinek nincsenek ismeretei, összehasonlítás alapja, az mindéig rossz úton fog járni. Az ismeretek megszerzéséhez érdeklődés, és tudásvágy kell. Aki elég naivan megállapítja, hogy őt csak az érdekli, ami az orra előtt történik, az bizony nagyon sajnálni való.

Valamikor régen láttam egy filmet, amiben két közel lévő település nagyon különböző mindennapjait mutatták be. Az egyikben csak veszekedés, harag dúlt. A kakast is feljelentették, ha kukorékolt, meg a békát is, ha brekegett. Mindenki leskelődött a másik után, hogy ugyan mikor, hol lehetne belekötni. Ha Piroska kicsípte magát, rögtön mondták a rossz nyelvek a magukét. Ennek híre úgy terjedt, hogy a falu nevének hallatára, már suttogtak, vagy csak intettek az emberek. A falunak egyre kevesebb lakóját szerte az országban mellőzték, vagy nem vették őket komolyan, ha úton voltak valamit beszerezni, elintézni.

A másik faluban nem azt nézték, mit tesz a másik, hanem hogy kinek, hol van segítségre szüksége. A kakas, meg a béka is mondhatta ott a magáét. Ha Piroska kicsípte magát mindenki örült, és dicsérte. Senki nem jelentett fel senkit, dolgoztak, ünnepeltek együtt. Jó eredménnyel, vigasztalásban. No aztán ennek is híre ment. Mindenhol erről a faluról beszéltek, és messze földön is szerették. Jött is a vendégereg, el sem akartak menni. Aztán filmeket forgattak, még a nagy házban is gyakran erről diskuráltak. Mindenki követni akarta a példájukat, és akik belátták, hogy csak együtt lehet, és nem egymás ellen, azoknak sikerült is egytől-egyig. Gondolom a fenti tanmese alapján nem lehet vitás, hogy érdemes tovább? Azt hiszem ezt Mártélyon sokan megértik, és alkalmazzák is, így jó hírünk tovább száll, és mindenki javára lesz.

Az együttműködés fejlődésére utal, hogy idén Hódmezővásárhely polgármestere, Lázár János is egyre több figyelmet, érdeklődést, sőt jelentős segítséget is fordít ránk Mártélyiakra, amit nem csak köszönünk, hanem reméljük, hogy nem átmeneti gesztusról lévén szó, a jövőben is ki tudjuk egymás érdekeit egészíteni. Így azután bebizonyosodhat a felismerés: a falu a város nélkül, s a város a falu nélkül egyaránt nem lehet eredményekben gazdag.

Ennek belátáshoz kívánok, mindenkinek sok sikert, jó egészséget.

Pósz Péter

Az idén már 10 éves a mártélyi Kavalkád, büszkeségeink egyike.

Ünnepeljük, és ehhez Mártélyon nem kell sokáig az indokokat keresni.

Az elmúlt tíz év alatt a szép eredmények is megsaporodtak, így azokat is ünnepelhetjük. Aki vette magának a fáradságot, és a település fejlettségét összehasonlította más hasonló nagyságrendű magyar településekkel, az rögtön tudja, mire gondolok. Nagyon az élvezőnyben járunk, ha hasonló nagyságrendű magyar falvak eredményeit vesszük figyelembe. Az elért eredmények nagy részét az utóbbi tíz év javára lehet írni.

Egy ilyen nagyszabású rendezvény, mint a Kavalkád, amely

megrendezése egyben minden évben nagy kihívást is jelent, a tetőpontja lehet az eddig elért eredményeknek. Ezeket hosszú lenne felsorolni, és még több idő részletezni, de nincs is rá szükség, mert az eredményeket mindenkinek látni, és éreznie kell. Az eredmények elérése nem volt zökkenőmentes, és nem volt hibamentes, de vajon tudna-e valaki példát mutatni, ahol a célba érés nehézség nélkül történik? A hibák azért vannak, hogy azokból tanulhassunk. Aki úgy gondolja, hogy a hibákat harci eszköznek használja fel, de jobbat ő maga sem tudna kezdeni, az előbb-utóbb elbukik az élet göröngyös útjain.

A jó munkához együttműködés kell, a szép ünnephez meg az összetartozás érzése. Ennek így kell lenni, mert ahol a nehézségeket együtt kell viselni, ott az ünnep is közös. Mártélyon így is volt ez mindig.

Sokan tudják, de az évforduló alkalmával talán ismét el kell mondani, hogy ennek a Kavalkádnak az ötlete Balogh Jánosné polgármester asszony, és Hízó Zoltán korábbi testületi képviselő nevéhez fűződik. Egy kezdetre mindég szükség van, de ez egy nagyszerű kezdet volt. Azt is tudjuk, hogy a kezdet nem elég, így folytatása is lett az ötletnek, ami napjainkra országsszerte, sőt határon túl is ismertté tette Mártélyt és a Kavalkádót. Nem ismerek még egy hasonló nagyságú települést, ahol ekkora feladatot, rendezvényt felvállalnak, és azt ilyen eredménnyel megrendezik. Ez félreérthetetlenül minden szorgos, önkéntes, önfeláldozó falubéli részvételének az érdeme. Ezt csak ott lehet megvalósítani, ahol a lelkesedés, a tettvágy, felülemelkedik a közömbösségen. Ez jó alkalom, hogy a jó akaratú, békés, és ünnepelni szerető Kavalkád-résztevők nevében kifejezzem a köszönetem. Az idén Hódmezővásárhely is jelentős segítséget nyújt az ünnephez, amit Lázár János Polgármester úrnak külön köszönünk, és reméljük a jövőben is velünk tart. Tudom azt a sok fáradságot, önfeláldozást, amit a szervezők, és munkatársaik felvállaltak, nem elég köszönettel viszonzni. Nem is erre gondolok, hanem arra, hogy a szervezők, és munkatársaik érezzék minden jóakarátú embernek a háláját. Ajándékozzák meg az ünnepelni vágyók szeretettel, és az összetartozás érzésével a Kavalkád minden tevékeny munkatársát. Ez a legkevesebb, amivel köszönetüket kifejezhetik. Az összefogásra az ünnepek alatt is nagy szükség van, tekintve az elmúlt hetek eseményét. A rendezvény mindig egy nagy kihívás volt az egész falu számára, ilyenkor sem mindegy milyen hírünk terjed. A rendezvény nagyszerűsége mellett, a rend, a kultúrált viselkedés betartatása is minden esetben mérvadó lehet. Ébernek kell lenni, és ha szükséges, csírájában kell elfojtani a rendbontást.

A Kempingben történt eset arra utal, hogy nagyrészt nem helybeli gyökerei voltak a verekedésnek, hanem a városi bűnözés érte el falunkat. Bízva Mártély békés, rendszerető lakóiban, és éberségükben, reméljük, a jövőben jobban igyekeznek megelőzni egy hasonló eset megismétlődését.

Ezek után marad a jó kedv, azt meg mindenhol találni fogunk a rendezvényen. Hiszen ennyi programot aligha találni valahol. Nem igen hiszem, hogy lenne valaki, aki ne találna magának megfelelő, kedvére való rendezvényt.

Azt hiszem előtte egy héttel koplalni kellene, mert olyan nagy lesz a kínálat, hogy alig lehet annak majd ellenállni. Azért ajánla-nám, hogy a nagy sátorban, ahol sok finomság akad, idejében rendeljük meg a pörköltet, mert könnyen úgy járhat mindenki, mint én magam és néhány ismerősöm, hogy birka pörkölt helyett, csak apró, csontos, paprikás lé jutott, de ugyanannyi pénzért, mint az elején. A Jó étvágyat Kft. a mélyhűtött, sajttal töltött pulykamellel sem dicsekedhet, legalább is ez több év tapasztalata. E területen vannak hiányosságok, nem is elhanyagolhatóak. A kirakodó árusokkal csak annyi a gond, hogy afrikai szinten mozog a kínálatuk, de ez szerintem az ő legnagyobb gondjuk. Valamikor majd megértik, hogy nem kell a bővli, vagy amellet elmehetnek kártyázni. Kinek az üzlet, kinek a szerencse. Végül is örüljünk a nagyszabású programnak, a tűzijátéknak, sétálgassunk, ünnepeljünk, és ami legfontosabb: örüljünk egymásnak.

Azt hiszem ennél jobbat, szebbet nem kívánhatunk magunknak sem. Rajtunk múlik, hogy a mártélyi Kavalkád most, és talán a jövőben is büszkesége, valóban hagyomány legyen a falunak.

Pósz Péter

Szól a rádió

Akihez eljutott már a híre, vagy elolvasta a bedobott szórólapot, s vette a fáradságot, hogy beállítsa készülékén az FM 89.9 Mhz-es hullámhosszt, naponta fél héttől, este hatig hallgathatja a mártélyi „szóbeszéd” rádió adását, amelyet a Teleházból sugároznak.

Ennek kapcsán kérdeztem Csernai Árpádot a Teleház és a rádió üzemeltetőjét - mikor merült fel először a mártélyi rádió létrehozásának gondolata?

Cs.Á.: - A dolog tulajdonképpen 2000 körül vált reális eséllyé, amikor az ORTT lehetővé tette kisebb adáskörzetű helyi rádiók létrehozását. Ez azt jelenti, hogy a vételi lehetőség ezeknél nagyjából két-három kilométeres sugarú körben lehetséges. Eredetileg különböző szociális kisközösségek mű-

sorral történő ellátására szánták, mint például nagyobb lakótelepek közösségei, de a beérkezett kérelmek és igények alapján kiderült, hogy általában a miénkhez hasonló kistelepülések kívánnak élni ezzel a lehetőséggel. Ezeknek a kis rádióknak nincs olyan kötelezettsége, hogy egész napos adásidővel kell működniük, tehát elsősorban nem kereskedelmi tevékenység képezi a működés alapját. A kezdeti pályázatkiírás idején mi is benyújtottuk a pályázatunkat, ám hiánypótlásra visszadobták. A következő pályázati lehetőséget kívártuk, s az a pályázatunk már sikeres volt.

K.: - Mit ad, egy újonnan létrejövő rádiónak a nyertes pályázat?

Cs. Á.: - Gyakorlatilag, sugárzási jogot. A frekvencia használatát, és hogy reggel fél héttől este hatig sugározhat műsorokat.

K.: - Volt-e valami kötelező előírás, a műsorok szerkesztésére, arányaira vonatkozóan?

Cs.Á.: - Mivel az ilyen kis civilrádiók működése nonprofit, a megnyert pályázat szabályozza azt, hogy a település lakóinak, mint célközönségnek olyan műsort kell szerkesztenünk és sugározni, ami legalább 50 %-ban a helyi történésekről szól. Hogy valamelyest könnyebb legyen a dolgunk, bizonyos reklámidőt is engedélyeznek, amelynek maximális időtartama óránként 3 perc. Ennek, s minden bevételt eredményező tevékenységnek a befolyt összegét külön vagyunk kötelesek könyvelni, és visszaforgatni a rádió működtetésébe.

K.: - Ha jól vagyok tájékozódva, egyelőre a rádió munkatársai karitatív alapon, azaz ingyenesen végzik a munkájukat.

Cs. Á.: - Valóban így van, s mint ahogy mondtam, hogy sem hirdetések, sem más bevételt eredményező tevékenységből nem tudjuk fizetni a munkatársakat, ez egy jó darabig sajnos így is marad, a változtatás lehetősége a jövő kérdése. Jelenleg inkább abba az irányba próbálunk tapogatózni, hogy műsorok szerkesztésére-létrehozására nyerjünk pályázatokat, például a helyi civil szervezetekkel összefogva, és érdekes dokumentum összeállításokat, helyi híradó- és magazinműsorokat tudjunk készíteni, remélhetőleg a mártélyiak meglegedésére.

K.: - A műsorokat és magát a rádió működtetését most még csak néhány lelkes ember végzi. A szórólapok, s a több ízben bementett információk alapján nyilvánvaló a szándékok, hogy minél több embert bevonjatok a munkába. Ahogy elhangzik: legyen ön is a munkatársunk.

Cs.Á.: - Ez így igaz. Úgy gondoljuk, minél többféle személyiség vesz részt egy ilyen kis közösségi rádió munkájában, annál szívesebb lesz a műsor, annál érdekesebbek a riportok, zenei műsorok, beszélgetések, betelefonálós műsorok, hiszen minden egyes munkatárs beleviheti az egyéniségét, látásmódját, stílusát annak a területnek a munkájába, amelyben részt vesz.

K.: - Itt azonnal fel kell tennem a kérdést, van, lesz-e ilyen tekintetben valamiféle cenzúra, s hogy ebből az irányból vizsgálva, mi a „Szóbeszéd” rádió ars poétikája?

Cs.Á.: - Szó nincs cenzúráról, a szó elcsépelet és rossz előjelű értelmezésében. Célunk az objektív tájékoztatás. Ez azt jelenti, hogy bármi, Mártélyt érintő kérdésben bárki elmondhatja a véleményét, de ha arra egyetlen mód van, szinte

azonnal be kívánjuk mutatni az ellenkező véleményt is. Mindenki maga minősíti önmagát a hozzászólása tartalmával és hangnemével, tehát ebben a tekintetben nekünk szerintem nem feladatunk a „rendbetételre”. A trágár, a közösséget, vagy egyes személyeket indokolatlanul sértő kifejezések természetesen nem kívánatosak, s ha azok „cenzúrázását” valaki mégis sértőnek tartaná, az az ő saját problémája. Egyébként mindezt a médiatörvény is leszabályozza, de gondolom a szorosán vett szakmán kívül ezt nem mindennap tanulmányozzák az emberek...

K.: - Egyébként, figyelemmel követik-e valakik, netán valamilyen országos szervezet, hogy betartja-e a rádió ezeket az írott és íratlan szabályokat?

Cs.Á.: - Igen. Szűrőpróbaszerűen is ellenőrizhetik, és mivel kötelező a műsorba került anyagok 30 napig történő megőrzése, panasz esetén azonnal bekérhetik, hogy kiderüljön az esetleges szabályszegés.

K.: - Nem tudom, kellemes, vagy kellemetlen kérdés, de kíváncsi vagyok, tudjátok-e, vajon hozzávetőleg mennyien hallgatják Mártélyon a rádiót?

Cs.Á.: - Nem kellemetlen a kérdés, de sajnos még megválaszolhatatlan. Az eltelt két hónap elég rövid idő ahhoz, hogy igazán hiteles képet alkossunk erről, sőt még a visszajelzések is csak arra mutatnak, hogy növekvő számban hallgatják a műsorokat. Mindenesetre és hál'istennek sokan megkeresnek bennünket személyesen és telefonon is ötletekkel, véleményekkel. Van olyan telefon is, ami inkább a vicc kategóriába tartozik kritikának szánt észrevételeivel, de hát ezzel a munkával az ilyesmi is együtt jár – elviseljük.

K.: - Tervezitek-e, hogy egy hosszabb idő eltelte után megkísérelitek kikérni az emberek véleményét, javaslatait a működéssel és a műsorszerkesztéssel kapcsolatban, hogy világosan lássátok, mit szólnak, s mit szeretnének Mártély lakói?

Cs.Á.: - Az ötlet jó. Talán a Kalárisal együtt meg kellene csinálni egy ilyen felmérést a helyi média működéséről, amelyben nemcsak a véleményeiket, de javaslataikat is tudathatnák velünk a mártélyiak.

K.: - Ebben a lap is partner lesz. Köszönöm a beszélgetést, és sikeres, eredményes munkát és működést kívánok a rádió minden munkatársának!

(Farkas Zoltán)

„Csodálatos kocsik jönnek, legendás férfiak érkeznek...”

Ez a talán nem mindenki által közismert sor jutott eszembe a Hobo Blues Band „Vadászat” című lemezéről, mikor tanúja voltam, hogyan viselkednek köztisztviselőink a mi adóforintjainkból munkaszüneti nappá nyilvánított, s ez okból örömmel elegyesen magukat ünnepelni rendeltetett szép nyári napon...

A Polgárőrség parancsnokának autójában ültem, hogy elkísérjem szokásos körútján, (amelynek során előttem érthetetlen módon, még a város tulajdonában lévő üdülőterületet is ellenőrzi), mikor arra figyeltünk fel, hogy a „Hédi” söröző utáni egyirányú úton, sorra jönnek szembe

egyesek autóval. Mivel láthatóan sem a piros autóra akkora betűkkel ráírt „POLGÁRŐRSÉG” felirat, amely jó látású polgárnak valósággal kiverheti a szemét, sem a parancsnok intése, kérése nem tántorította el derék köztisztviselőinket attól a szándékuktól, hogy szembe közlekedjenek a tilosban, egy gyors manőverrel az út melletti földszávon kerültek ki bennünket. Közben egyikük olyan arcot vágott, mintha bizony mi járnánk a tilosban, s nem ő szegné meg éppen azokat a szabályokat, amelyeket egy köztisztviselőnek akkor is be kellene tartania, ha történetesen úgy ítéli meg: siet. Megint elgondolkodtam: Vannak a kiváltságosok, és

vagyunk mi többiek. Olyan kiváltságosok, akik például a torony alatt ülve tűzzel-vassal betartatják a jogállamiság ránk vonatkozó szabályait, de magukra nézve a legalapvetőbb szabályokat sem tartják kötelezőnek; sőt – hogy nyakatekert magyarsággal fogalmazzak -: vonatkozó-nak.

Csak egy reményem van ezzel kapcsolatban: megint volt egy kis sikerélményük. Megerősíthették magukban, hogy kemény, vagány, igaz védett helyzetben lévő, mit nekem egy ilyen tetű kis kresz-szabály, erről a túlbuzgó polgárórról már nem is beszélve (mit avatkozik bele?), tudatot, amely mármár egyenlő a hatalom mámoros érzésével, de mindenképpen egyfajta győzelem...

Szánalmas kis győzelmek ezek, amelyek inkább eltántorítják az embereket a törvényt betartató demokrácia elveitől, amikor is nem kell csodálkozni, hogy egy-egy ilyen „jó példamutatás” után az egyszerű halandó sem érzi többé magára kötelezőnek a szabályokat, hanem követi a jogsértő magatartást, amelyet azoktól leshet el, akiknek mindenek felett és elsősorban be kellene azokat tartani! A különbség csak az, hogy míg a szabályta-lankodó potentátok (lásd: Magyar Értelmező Kéziszótár) egy telefonnal megúszják, a „senkiket” keményen megbüntetik ugyanazok, akik az ő ügyeiket elsimítják.

Szóval, jó úton jöttek az urak, csak valahogy visszafelé. Vagy az egész mindig visszafelé halad? Semmi sem változik? Hát „öntudat” és becsületesség dolgában úgy tűnik nem sok.

Farkas Cs. Zoltán

Hajnali ámokfutók a mártélyi kemping büféjében

Nem könnyű elfogultság nélkül megírni egy ilyen hírt, s nem könnyű megállni, hogy az ember ne minősítse a cselekedetet, s megmaradjon a hiteles tájékoztatás követelményeinek való megfelelés talaján, mert az ilyen és ehhez hasonló esetek felborzolják a legbékéttűróbb ember idegeit is, pláne egy ilyen, eleddig csendes és békés helyen, mint a mi Mártélyunk.

Ki mondana olyat, hogy valamely kocsmahivatalban, esetleg másutt ne fordult volna még elő nézeteltérés, némi kis tántorgós lökődéssel és szócsatával kombinálva, sőt még az is köztudomású, hogy alkalomadtán isten ne adj, egy-két pofon is elcsattant, esetleg komolyabb orrbautés is, de minthogy ezek a dolgok szinte mindenhol előfordulnak, s jórészt megoldódnak az érintett „közösségen” belül, ugyanúgy velejárói az életnek, mint a házastársak civakodása, a szomszédviszályok, vagy a testvérek veszekedései. Most azonban más történt.

2005. július 17-én vasárnap a hajnali órákban, egy tíz főből álló vásárhelyi "különítmény" rendezett ámokfutást a mártélyi kemping büféjében. Egy önérzetében megsértett mártélyi fiatalember, nem tudván lerendezni haragosával a nézeteltérését, segítségül hívta barátait Hódmezővásárhelyről, akik baseballütőkkel, késekkel felfegyverkezve berontottak a büfé előtti félig nyitott táncterbe és válogatás nélkül bántalmazták a discóban szórakozókat. A cselekmény "céltalansága", profi szervezéssel lebonyolított gyorsasága és kegyetlensége megdöbbentette a jelenlévőket, akik közül többen megsérültek. A kitört pánikhangulatban

volt, aki menekülőre fogta a dolgot, míg akadt, aki állapota miatt a helyszínen maradt, sérüléseiket a mentők megérkezéséig társaik igyekeztek ellátni. A szórakozó fiatalok mintegy ötvenen voltak tanúi, sokan szenvedő alanyai a támadásnak. A mindössze néhány percig tartó őrjöngés után a támadók két autóval elmenekültek a helyszínről. Mint azt a 2005. július 18-i sajtótájékoztatón Dezső József rendőrkapitány és Paksi Zsolt a nyomozás vezetője elmondta, köszönhetően az időben történt riasztásnak, mind a tíz tettest elfogták a Vásárhelyre vezető úton. Közülük egy személy, aki ellen jelen pillanatban is eljárás folyik egyéb, más erőszakos cselekmények miatt, előzetesen, míg a többiek szabadlábon védekezve várják az eljárás lefolytatását, amelyet csoportosan elkövetett garázdaság alapos gyanújával indítottak ellenük.

(Szerkesztő)

Csatorna, csatorna és csatorna... (falugyűlés és tapasztalatok...)

Egyeseknél még mindig nem csillapultak le a kedélyek a csatornázással kapcsolatban, ami nem is csoda, ha olyan cikkeket olvashatnak a nagy múltra visszatekintő megyei lapban, mint a Délvilág 2005. július 9-i számában címlapra rántott „Csűr-csavaros csatorna-építés Mártélyon” című írás.

Szerzője láthatóan korrekt tájékoztatásnak szánta, de elolvasva azonnal az az érzésem volt, mint a klasszikus mondássá vált újságírói alapszabály: az nem hír, ha a kutya megharapja a postást, a hír az, ha a postás teszi ugyanezt...

Egyik nyilatkozó szerint a bomba akkor robbant, amikor a faluban megkapták a Budapestről visszaküldött szerződéseket, amelyeken „már” szerepel az a bizonyos ötmillió forint, mint szerződéses összeg, amelyet egyes rémhírek szerint jelzalogként ráterhelnek a házakra. Nos, én, aki oly sokadmagammal jelen voltam a 2005. július 13-án a Faluházban e témában megrendezett falugyűlésen, ezt inkább egy apró kis pukkanásnak nevezném, amely valaki, vagy valakik biztatására néhány embert arra ösztönöz, hogy értetlenséget tettetve to-vábbra is támadják és kétségbe vonják a mártélyi csatornázás létjogosultságát, az előkészítés, a pénzügyi finanszírozás, és a lebonyolítás törvényességét. Ilyenkor mindig elgondolkodik az ember, vajon alapvetően kinek az érdeke egy napokon belül beindítható munka megvalósítása, miért van az, hogy egyesek hivatásszerűen foglalatostkodnak azzal, hogy hibát találjanak a kész tervekben?

Egy kedves mártélyi mondta már a Faluház előtt nekem: - tudja, úgy vagyunk ezzel a csatornázással, hogy azt tudjuk, hogy motor van benne, de mi hajtja?

Rendes körülmények között ezen mint viccen jót lehetne nevetni, de ebben a helyzetben ez a kijelentés elkésérített. Mint azok a hölgyek is, akik egyike szerint a Kaláris nem jó, mert soha sem írjuk le azt ami rossz, csak úgy teszünk,

mintha Mártélyon minden szép és jó volna... (Csak magánvéleményként hozzáteszem, hogy akik az utcán lehaszagozták az újságot, bár személyes ismeretség van közöttünk, soha nem vették a fáradságot, hogy telefonon, írásban, vagy személyesen megkeressék a Kalárist. Sem a csatornázással kapcsolatos, sem bármely más ügyben, holott a szólás-szabadság és a demokrácia jegyében ugyanúgy helyt adtunk volna álláspontjuknak-véleményüknek, mint eddig is nem egy más esetben. Természetesen azzal a lapban rendszeresen megjelenő állásfoglalással, hogy a megjelentetett levelek nem minden esetben tükrözik a szerkesztőség véleményét. A lap egyébként nem azoknak készül, akik, mert nem olvassák benne szakmányban a többséggel ellentétes véleményüket nem tartják hitelesnek a tartalmát; hanem annak a jó szándékú többségnek, akik megértették az időök szavát, a haladás néha kockázatmentes felelősségvállalásának szükségességét. És belátták ennek a kitartással és összefogással sikerre viheto végeredménynek a nagyszerűségét. Mintegy önmagukon segítve belevágnak egy olyan beruházásba, amely életminőségünket javítja, tesz az oly sokat hangoztatott környezetvédelem ügyéért, és kiemeli ezt a települést azon megszámlálhatatlan kistelepülés közül, akik lehetőség, akarat, vagy épp a belenyugvás miatt még hosszú évekig, évtizedekig a saját szennyvizükön úsznak!)

Visszatérve a lényegre, mind Réczey Gusztáv, az ISTER Kft képviselője, mind Klopó János, aki a csatorna-beruházás pénzügyi lebonyolítását előkészítő és végző cég képviselőjében jelent meg, mind Földvári Mihály a GEOTOR Kft. képviselője rendkívül türelmesen és részletesen magyarázta meg a kétkedőknek újra és újra a csatornázással kapcsolatosan felmerült kérdéseket, ám a falugyűlés vége előtt kivonuló néhány elégedetlen embert valószínűleg most sem sikerült meggyőzniük a rémhírek ellenkezőjéről, és a beruházás „tisztaságáról”.

Magam azt a feltételezést, hogy valaki, vagy valakik neveket hamisítottak volna alá, egyszerűen gyermek felvetésnek tartom. Nem lehetnek ennyire felelőtlenek és figyelmetlenek azok, akik a falu dolgaiért felelnek, s azt vállalták megbízatásuk kezdetekor, hogy mindenkor és mindenáron betartják a törvényességet! Vagy nem jól gondolom? Mindaddig hinnen kell azonban ebben, s erre buzdítom a mártélyiakat is, amíg valamely bíróság az ügyben valahol, valamikor meg nem állapítja, s ki nem mondja jogerősen az okirat-hamisítás büntetést.

Akkor, én is megváltoztatom a véleményem. Addig azonban fő félelmem nem ez, hanem, hogy az ellenállás és a csatornázás megakadályozására való törekvés olyan szintről indul, amelytől valamivel jobban kell tartanunk, mint 5-6 békétlen természetű ember zsörtölődésétől. Mert míg utóbbi türelemmel, talán némi sajnálkozással figyelmen kívül is lehet hagynia a többségi akaratot képviselő többségnek, előbbi ellen a dolgok ilyenén állásánál, ha tényleg csatornázni akarunk, sajnos harcba kell szállni.

S ez a „harc” nem lesz aljasságoctól mentes, és egyáltalán nem szolgál majd Mártély hasznára!

Farkas Zoltán

Lakossági fórum a Faluházban

Talán nem hangzik furcsán, ha azt írom, vihar előtti csend volt tapasztalható csatorna ügyben a két esemény között eltelt néhány napon, amely a falugyűlést attól a lakossági fórumtól elválasztotta, amelyet 2005. július 18-án tartott Dr. Lázár János polgármester, országgyűlési képviselő, megyei FIDESZ elnök, a mártélyi faluházban.

Egyesek valamiféle „igazságtételben” reménykedtek – ők voltak kevesebben -, a többség pedig döntésének megerősítésére, és arra számított, hogy végre azok is megértik a dolgok lényegét, akik napokkal előtte még a megértés hajlandóságának legapróbb jelét sem mutatták ebben az egész falut érintő ügyben.

Dr. Lázár János, talán hogy oldja a zsúfolásig megtelt, ezért még álló emberektől is túlmelegedett teremben tapasztalható feszültséget, köszöntését azzal kezdte, hogy mi a baj Mártélyon? Mi az a jelentős ügy, ami miatt egy lakossági fórumon a megszokottól eltérően, ekkora tömeg jelent meg a Faluházban, ebben a hőségben, mikor az ember ennél sokkal kellemesebb helyen is eltölthetné az időt?

Tudható, hogy ő is tisztában volt azzal, mi az az ügy, amely ilyen nagy számban odavonzotta az embereket, a fórum eleinte mégis békés hangulatban, s néhányak félelmeivel ellentétben a csatornázást pozitív oldalról megközelítve folyt.

A kérdések unásig ismételt feltétele után, Dr. Lázár János nagy vonalakban az alábbiakat mondta: A két tábor között kirobban vita, jórészt eszmei. Ennek oka az, hogy a gondolat megszületése után, amikor a képviselőtestület, tehát az a nyolc-tíz ember, akikre odabízta a falu lakossága, hogy helyettük és érdekükben eljárjanak, s 2004. áprilisában megalakult a Csatorna és Vízközmű Társulás, és visszakereskedően csatlakozott ehhez a falu lakosságának döntő többsége (83,56 %!), onnantól kezdve egy olyan közösségi akarat nyilvánult meg, amely sajnos a csatornázást nem támogató kisebbség számára is kötelező erővel bír. Ennek törvényi háttere világos. Ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy ezért a képviselőtestület rossz szándéka szóba sem kerülhet. A fejlődésnek bizony ára van – mondta - ha mostmár ezek a tényszerű körülmények állnak fenn, amennyiben a dolog törvényes, érdemes végigvinni.

Amikor egyértelművé vált, hogy Mártély nem tud a környező településekkel együtt belekezdeni a munkákba, s nem kap állami támogatást, választott egy pénzügyi konstrukciót, ami ugyan kissé bonyolult, de ettől még működhet. Ez tulajdonképpen négy szervezet és a mártélyi ingatlantulajdonosok szerződéses viszonya, amelyben egyik fő elemként szerepel a közműfejlesztési hozzájárulás összege, amiről a társulati tagoknak le kell mondaniuk ahhoz, hogy ez a konstrukció működjön. Kifejtette, hogy véleménye szerint ezzel az a bökkenő, hogy a közműfejlesztési hozzájárulás, személyre szabott dolog. Szót ejtett az Állami Számvevőszék vizsgálatáról is, amely nem Mártély csatornázásának előkészítésének és a majdani lebonyolítás módszereire terjed ki, hanem arra a pénzügyi konstrukcióra, amellyel megvalósul, és mintegy 52 települést érint.

Többen sérelmezték, hogy nem kaptak megfelelő tájékoztatást. Dr. Lázár János e felvetésekre elismételte, hogy a beru-

házás pénzügyi lebonyolításának részletei talán bonyolultabbak annál, minthogy első olvasásra mindenki megértse, ezért felhívta a figyelmet, hogy amennyiben mint ebben az esetben is megvan a közösségi akarat, az előkészítést, kivitelezést végzők dolga az, hogy ha kell minden héten fogadóórát tartsanak, és megmagyarázzák újra és újra az embereknek mindazokat a kérdéseket, amelyek még nem tiszták számukra a csatornázással kapcsolatban. Mindaddig, amíg arra szükség van.

Balogh Jánosné polgármester hozzászólásában elsőként arra a kijelentésre utalt, hogy a fejlődésnek ára van, kiegészítve azzal, hogy mint az Mártély esetében most tapasztalható, áldozatai is lehetnek. Nincs, és nem is lesz jelző – erősítette meg a korábban már levélben, s az újságon keresztül is eljuttatott világos állásfoglalást -, csak a 2.500 Ft-os befizetés terheli a társulás tagjait 77 hónapon keresztül. Egy korábbi kérdésre válaszolva a csongrádi csatornázással kapcsolatban elmondta, hogy ott, s még számtalan településen ugyanezzel a pénzügyi finanszírozási rendszerrel sikeresen lezárult a munka, s a drága szennyvíztisztító-títástól rettegőknek elmagyarázta, hogy mivel a víztisztító Mártély tulajdona lesz, s üzemeltetése is „hozzánk” fog tartozni, kizárólag a Képviselő Testület dönthet majd a kialakításra kerülő díjról, ami tekintettel arra, hogy nem állnak fenn egyéb kényszerítő körülmények, mindenképpen kedvezőbben fog alakulni, mintha ez nem így volna.

Az ÁSZ vizsgálatával kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy a testület épp az emberek érdekében nagy valószínűséggel megvárja a vizsgálat eredményét, s ha kell, még most a munkák megkezdése előtt módosítanak a feltételeken, amellyel így némi helyzeti előnybe hozhatja magát a falu azokkal a településekkel szemben, akik már elkezdtek, vagy be is fejezték a csatornázást az ismert módon. Végül szomorúságának adott hangot, hogy immár a sokadik alkalommal kerülnek szóba ugyanazok a kérdések ugyanazoknak a szájából, ami nem, hogy nem viszi előre a csatornázás, így a falu ügyét, hanem már-már céltalan akadályozásnak tűnik csupán.

Néhány önkéntelen bekiabálás indulatokat váltott ki, mire Dr. Lázár megnyugtatta a kedélyeket, de egyértelműen

közölte, hogy minden közmű beruházásnál úgy szokott történni, hogy az utólagos rákötés drágább, mint ha valaki a közösséggel egyidőben végezteti el a munkát, de sajnálatos módon ebben az esetben is, mindenkinek kötelező a többség akarata. Ez, Vásárhelyen is így van.

A dolgok sommázataként még megjegyezte, hogy amennyiben ő mártélyi lenne, azért ebben a formájában valószínűleg nem írta volna alá a szerződést, mire a teremben valaki megjegyezte, hogy a polgármester úr nem is mártélyi! Ezen a ponton volt felfedezhető egyedül egy kis indulat Dr. Lázár János arcán, aki erre közölte a közbekiabálóval, hogy nem is azért van itt, és próbál meg tanácsot adni a Mártélyiaknak,

merthogy itt lakna, hanem, mert erről kérdezték.

Az időközben túlhevült terem éghajlati viszonyai és hangulat, amely az érthetetlenül nem működő légkondicionáló berendezéstől függetlenül is fullasztó állapotokat, egyesekben indulatokat gerjesztett, lassan-lassan elviselhetetlenné vált; s amikor Dr. Lázár János, mintegy lezárva a mártélyi csatornázás körüli megbeszéltnivalókat „felmentette” mindazokat, akik csak e miatt jöttek el a Faluházba, néhányan elhagyták a termet. De szép számmal maradtak azok is, akik végighallgatták, és kérdéseikkel segítették a fórum hátralévő részében meg tárgyalásra kerülő kérdések tisztázását.

(Szerkesztő)

Egy csésze kávé – Bemutatjuk Dr. Vörös Bélát, Mártély új jegyzőjét

2005. július 1-től új jegyzője van Mártélynak. Horváth Istvánné jegyző asszony nyugdíjba vonulása után, Dr. Vörös Béla látja el a hivatalvezetői feladatokat Mártély Község Önkormányzatában. Ebből az apropóból kereste fel lapunk munkatársa az első munkanapok egyikén, amikor talán még alig illett volna zavarni...

K.: - Elnézést, hogy így a legelején „rárontunk” önre, de biztosak vagyunk abban, hogy a mártélyiakat érdekelné az ön személye, eddigi életútja, és mártélyi tervei.

Dr. V.B.: - Igazán nem zavar, bár még alig volt időm körülnézni a hivatalban, s épp hogy megismerkedtem a kollégákkal, dolgozókkal, de szívesen állok a rendelkezésükre.

K.: - Talán, ha röviden elmondaná az újság olvasóinak eddigi életpályáját...

Dr. V. B.: - Hódmezővásárhelyi vagyok. Ott jártam iskolába, általánosba is, majd a Bethlen Gábor Gimnáziumban érettségiztem, s utána Államigazgatási Főiskolát végeztem. Jogi diplomát a Pécsi Jogtudományi Egyetemen szereztem. 1988-tól a hódmezővásárhelyi Önkormányzatnál dolgoztam, 1992-ig adóügyekkel és ellenőrzéssel foglalkoztam, mint előadó. 1992-től Tihanyban kezdtem dolgozni, előbb, mint hatósági csoportvezető, s 1993-tól, mint jegyző. Ez az időszak 2004. december 31-ig tartott.

K.: - Hogyan döntött úgy, hogy elvállalja Mártélyon a jegyzői munkát?

Dr. V. B.: - Mindig szerettem Mártélyt. Szép, csendes kis falu, és fejlődőképes. Megpályáztam a meghirdetett állást, és több pályázat közül a Képviselő Testület az enyémet találta megfelelőnek.

K.: - Most egy kötelező, és talán kellemetlennek tűnő kérdést teszek fel: milyen állapotokat talált?

Dr. V. B.: - Azt is mondhatnám, merthogy ez az eddigi megállapításom röviden, hogy egy jól működő hivatalt tudok átvenni elődömtől. Jelenleg nagy és új feladat a csatornázás, amelynek jogi, törvényességi oldalával is a jegyzőnek kell foglalkoznia, szerződések,

megállapodások törvényességének az ellenőrzésével és betartásával.

K.: - Ha már a jegyző feladatai részben szóba kerültek; bevallom, a legtöbb emberhez hasonlóan, magam sem ismerem minden részét annak a munkának, amelyet egy jegyző végez. Felvilágosítana erről bennünket?

Dr. V. B.: - Általánosságban az önkormányzat törvényes működésének a biztosítása a jegyző feladata. Ebbe nagyon sok minden beletartozik. Mindenfajta döntés-előkészítés és végrehajtás, és mindennek az ellenőrzése is. A Polgármesteri Hivatal hatósági ügyei, több ezer jogszabály alkalmazása, az adó, a szociális ügyek, a mezőgazdaság ügyei, polgári jogi szerződések, egyéb pénzügyek, közterülettel kapcsolatos feladatok, kérelmek, engedélyek elbírálása, az infrastruktúrát érintő beruházások (víz, gáz, villany, csatorna), szakhatósági nyilvántartás, okmányokkal kapcsolatos ügyek intézése, birtokháborítás, szabálysértés, hogy csak a valóban legfontosabbakat soroljam.

K.: - Mivel ezt megelőzően is mint jegyző tevékenykedett, amellett, hogy nem újak ezek a feladatok, melyek azok a területek, amelyekben rövid időn belül előrelépésre számíthat Mártély, s melyek azok a tervei, amikkel ezt segíteni tudja?

Dr. V. B.: - Legfontosabb és vállalt feladatom továbbra is szabályosan végrehajtani az Önkormányzat határozatait – tehát a törvényesség megőrzése és biztosítása mindenképp előtt. Ami a falu fejlődéséhez nagyban hozzájárulhat, az azoknak a pályázatoknak a figyelemmel kísérése és gyakorlati megpályázása, amelyek egyes beruházásokat lehetővé tevő állami, és uniós pályázati forrásokat eredményezhetnek. Ebben úgy gondolom hathatósan segítségére tudok majd lenni a Hivatalnak. Napi munkámban fő elvem az elégedett ügyfél. Hogy a hozzánk, hozzám forduló kérelmező, ügye megnyugtató elintézésére számító emberek ne a hatalom mindenhatóságától való félelemmel jöjjenek az Önkormányzathoz, hanem azt érzézzék, hogy itt a hivatalban értük dolgoznak a munkatársak, s egy a törvényesség betartása által ugyan behatárolt, de emberi nyitottsággal foglalkozunk az ügyeikkel. Hogy azt érezzék, nyugodtan fordulhatnak hozzánk.

K.: - Még egyszer elnézést, hogy kissé feltartottuk, köszönjük a beszélgetést!

Dr. V. B.: - Én is köszönöm, s arra kérem Mártély lakóit, hogy bármilyen ügyvel kapcsolatban keressenek, én szívesen állok rendelkezésükre, s amennyiben lehetséges, minden esetben megpróbálok segíteni és megoldást találni a gondjaikra.

(Szerkesztő)

Én a balek

Ismernek olyan embereket, akik minden KRESZ szabályt betartanak? Legsietősebb dolguk közepette is elengednek három nagy létszámú iskolás csoportot a zebrán, előzékenyen megvárják a halált megvető bátorsággal jobbról hirtelen eljűk vágó balra nagy ívben kanyarodó biciklist anélkül, hogy közvetlenül eltaposnák, s 90 felett csak abban a ritka esetben mennek az autóval, ha erős hátszél fúj?

Hát én például ilyen ürge vagyok.

És ettől függetlenül, állandóan megbüntetnek. Nem mondom, hogy nem jogosan, de állandóan.

Még valamit meg kell vallanom: én szeretem, hogy a rendőrök a fehér autóval mérnek, mert a falun keresztül száguldó motorosok, sietős üzletemberek, nagy svunggal döngető teherautók sofőrjei igenis tanulják meg, hogy lakott területen mennyivel lehet közlekedni. Sőt, a nagy többséggel ellentétben, én még villogni, s mutatóujjammal kis köröket sem szoktam rajzolni a levegőbe, erősen előrehajolva fogcsikorgatva egészen a szélvédőig, mert úgy vagyok vele, aki gyorsan megy, fusson csak bele a mérésbe, s fizessen, fizessen, mindaddig, míg meg nem tanulja egyszer a mértéket, vagy el nem fogynak a pontjai.

Minap is megyek, inkább lassan bámészkodva gurulok át az újfaluba, amikor szinte örömmel pillantom meg a Tsz. bekötőút mellett a közkifolyónál álló mérőautót – csak dolgozatosok fiúk, gondolom, legalább addig sem száguldozik itt ez a sok örült -, amikor közel érve kilép elé a mi rendőrünk, s komoly mozdulatokkal leint, jelezvén, húzódjak félre. Ablak le, ismerősnek járó széles mosolygás, kézfogás, és a következő pillanatban a döbbenet. Azt mondja Laci: baj van... No, mondom, hát mit tudok segíteni? Mondja erre, gyorsan jöttél. Mondom: én? Bólogat. Hát, mondom, biztosan jóval ötven alatt jöttem. Igen – mondja – pontosan 44-el. Megnyugszom. Akkor nincs baj.

De a vasúti átjárót a háromcsíkos álló táblától már csak 30-al lehet megközelíteni. Ugye, tudod? Mit mondjak, nem tudtam. Vagy ha tudtam is, elfelejtettem. Hiába régen volt

már az a KRESZ vizsga. Megint tanultam. Megadóan nézem amint kitölti a csekket, de érzem, mindazokkal együtt akiket rajtam kívül megállítottak – voltak egy páran – jogosan. Jó ismerősként búcsúzunk, mit mondjak, nem volt egy olcsó út...

Korábban meg a saját pedagógiám fordult ellenem. Vásárhelyen a Sportcsarnoknál volt kinn egy tábla. Ott sem mentem gyorsabban sokkal, csak néhány „kilométerperórával”, mikor egy fiatal rendőr állt elé a mérőautó mellől – leintett. Tisztelem tanár úr! – köszöntött, s én erősen kutattam emlékeimben, mikor taníthattam a Ságvári Endréről elnevezett központi iskolában azt a jó kiállítású gyereket, de idegességemben ez sehogyan sem sikeredett. Nézze, igazán alig lépte túl a megengedett sebességet, s ha magam volnék, talán el is engedném, mert jó emlékeim vannak az óráiról, de csak emlékezzen vissza: mindig arra tanított bennünket, ha hibázunk, soha ne próbáljuk megmagyarázni a hibázásunkat, és nem létező mentségeket keresni, hanem ismerjük el, és változtassunk rajta... Na ja! Már emlékszem. Ez a gyerek, értelmes, jó tanuló volt, arca mostmár előttem, ahogy a harmadik sorban ült, s lám, milyen kitűnő a memóriája. Fejet kellett hajtanom egykori önmagam előtt, s meleg kézfogás kíséretében, mosolyogva átvettem a csekket. És őszintén örültem: ilyen rendőrből kellene sok. Nem, akit tanítottam az idők lassan ködbe vesző meszesességében, hanem akik az emberekkel így viselkednek. Olyan jól még sohasem esett, hogy megbüntettek...

Azért mostanra elhatároztam: ha legközelebb megállítanak, kiszállok az autóból, átadom a persze rendben lévő papírajaimat, saját kérésemre megfújom a szondát, és azután önkezüleg talpig bilincselem magam, mert egy ilyen magamfajta baleknek semmi keresnivalója ebben a rohanó, dühöngő, dudáló, anyázó közlekedési világban. Csak feltartom a „normálisokat”...

-dumbo-

Térjünk az egészség ösvényére, hiszen ez is csak belátás kérdése

Fiatal korunkban úgy éreztük, hogy mindent elbír a szervezetünk. Én éltem is evvel. Mindent megadtam neki, ha kellett, ha nem. Sok finom zsíros kenyér, cukros kenyér, paprikás kenyér, lekváros kenyér, aztán jobb időkben vajos mézes kenyér, kenőmájas. A töpörtő, füstölt oldalas, kolbász, meg a vékony füstölt szalonna a koronája volt reggelinek, vacsorának. A finom friss paprika, paradicsom, (akkor még minden magyar termék) télen a hagyma, a jó savanyúságok, csak serkentették az étvágyat. A reggeli nagy rántottákat, néha a tükörtojás, vagy a sült szalonna váltogatta. Közben az ebéd, két-három tányér finom leves után, jött a főétel, az sem szűken, mert a krumplipaprikás is ízlett, és két tányérral abból is hozzátettem. Aztán az ötvenes évek után, ha más nem is igen volt, de a jó magyar konyha minden változatát élvezhettük. A jobb időkben, az asztalon látszott meg leginkább, bőven volt a sült, a pörkölt, a különböző töltött finomságok. Magam is őrizgettem a réten legelgető libákat, mellettük a réten heverve csináltam a leckét. A disznókat is becézgettem, mert nálunk még az udvar állatai szorosan hozzánk tartoztak, nem úgy, mint ma, hogy csak

úgy ismeri sok ember, ahogy szeletelve az asztalra kerülnek.

Na, lett is ennek böjtje, amikor évtizedek után elkezdődtek a panaszok. Ez is bőséges volt. A reumás fájdalom mellett, magas vérnyomás, epe gondok, cukor, érrendszeri megbetegedések, további anyagcserezavarok, a puffadás, hogy csak a nagyobbakat említsem. Mind ez az orvosságok mellett rákényszerített, a tünetek okainak keresésére. Mindent elolvastam, ami csak engem érintett. Egyre több hibát találtam a múltam életrendjében, és élvezeteim sokaságában. Nem telt el sok idő, amikor rájöttem, hogy milyen szerencsések a vizekhez közel élő emberek, akik sorsuk következtében sok halat, és tengeri terméket fogyasztanak. Aztán tovább kutatva arra jöttem rá, hogy azok, akik sok gyümölcsöt, zöldséget fogyasztanak, kevesebb egészségügyi gondokkal, élhetnek. A nikotin, tömény szesz, sok kávé, és az édesség túlzott fogyasztása, csak szaporította a bajokat. Napjainkban a disznóhús, a mangalica kivételével a legtöbb országban nem tartozik az egészséges táplálkozáshoz, mivel sok zsiradékot tartalmaz. Itt kezdődik a gond. Nem a

tevékenységünknek, és szervezetünk szükségleteinek megfelelően táplálkozunk. A legtöbb ember azt eszi, issza, amit megkíván, és amennyit abból el tud érní. Ezen kellene alapvetően változtatni. A legmagasabb átlagéletkort a japánok, és a svédek érik el. Ennek az egyszerű magyarázata, nagyrészt a táplálkozásban van. A „titok” a hal, és a tengeri termékek fogyasztásában rejlik, amit gyakran rizs, zöldség, és gyümölcs kíséretében fogyasztanak. Akkor hol is van a gond? Legfőképpen az ételmezési hagyományainkban. Amiben nem csak a túlzott zsiradék, de a túlzott szénhidrát fogyasztása is hibás. A fehérkenyér bőséges fogyasztása legalább akkora gondot okoz, mint a túlzott édesség, vagy tömény alkohol fogyasztása. Ezek évtizedes fogyasztása a legtöbb embernél előbb-utóbb betegségeket okoznak. Így történt ez nálam is. A bajok szaporodtak a „jó lét” következtében. Az orvosságok meg egyre többre kerültek, és mellékhatásaik még több bajt hoztak. Tenni kellett valamit. A távol-kelet ezeréves tanácsait, bölcsességeit olvasgatva, kezdetem a dolgokat komolyan venni, de sok más lehetőségem nem is maradt. Gondoltam ki kell próbálni néhányat, mert az olvasgatástól még nem jön meg az egészség. Időközben a vérképem, szinte minden eredménye rossz volt. A távol-kelet minden bölcsessége távol állt a mi hagyományainktól. Alig volt számomra elképzelhető, hogy én azokból valamit hasznosítsak. Nem várhattam tovább, tenni kellett valamit.

Kezdtém avval, hogy lemondtam a kenyérről, helyette rizspogácsát fogyasztok. A disznóhús körül nagyobb gond volt, hiszen naponta háromszor ettem annak származékait, és szerettem. Itt tettem egy kis engedményt magamnak, hogy csak azt eszem, amit a barátom készít el, és tudom, ki készíti, honnan származik. Mivel ő gyártja az egyik legjobb kolbászt a környékben, ez maradhat. Ezen kívül semmi disznóhúsfeleség, vagy annak származéka. Ez viszont elég elenyésző mennyiség a múlthoz képest. Édesség törölve! Kávészás helyett a teák számtalan változata. A pálinka, tömény csak nagyon ünnepi esetben. A nagy sörfogyasztás törölve, csak elvétve, vagy illemből. Azért kell valami élvezet evés után, így rátértem a számomra legegészségesebb italra, a (száraz! – szerk.) vörösborra. A gyümölcsök listáján, csak a banánt töröltem, minden másnak a fogyasztását emeltem.

A burgonyát töröltem, a tésztafeleségeket úgyszintén teljesen.

Most kérdezhetik tőlem, mi az, ami még maradt? Hát van bőségesen, és nem éheztem soha, csak helyettesítettem az eddigi használt nyersanyagokat. A halfogyasztásom erősen megnövekedett, a zöldség, gyümölcsé, úgyszintén. A kenyér, burgonya, tésztafélék helyett pedig a rizs, és zöldség, és a gomba számtalan változata került az asztalra. Az első félévben semmi húsfélét, a halon kívül nem ettem, és a jövőben sem szándékozom többször, mint heti két alkalommal hússzármazékot fogyasztani, de disznóhúst csak kivételesen, vagy az említett helyről.

A tejtermékek sem izgatnak, vannak népek, akik egyáltalán nem fogyasztanak, és egészségesek, például a kínaiak.

Az egészséges élet lett fő célom. Ennek mellékhatása pedig: a fogyás. Mivel hagyományaink következtében erős túlsúlyban voltam, volt miből leadni. Lassan, de biztosan sikerült is fél év alatt 16 kg-tól megszabadulnom. Na, azért nem fogytam el, de roppant jól érzem magam, és olyan vérképem van, amilyen 20 éves korban sem volt. Azt hiszem érdemes volt erőt venni magamon, és most már elmondhatom, sikerült az évtizedes rossz szokásokon változtatni. A közmondás úgy mondja, „aki nem képes változtatni szokásain, az azt is elveszítheti, amit meg szeretne őrizni.” Ez a mondás nálam hasznosnak bizonyult, és így sikerült az egészséget megőriznem.

Végül a fenti tapasztalatok alapján, ha valakinek hasonló bajai vannak, próbálja ki az én számomra nagyon hasznosnak bizonyult módot. Nem fogja megbánni, és idővel sok esetben a drága gyógyszereket is, el tudja hagyni. Az egészséghez vezető ösvény a fontos, a fogyás csak mellékhatás, de az sem fog megártani a legtöbb embernek. Nem kell éhezni, nem kell a jó ízelekről lemondani, hiszen a jól elkészített hal, rizs, és zöldségfélék pótolják a hiányzó élvezeteket. Keresni kell a saláták, köretek számtalan változatát. Új ízeket kell felfedezni, a világ nagy asztalán sok finomság létezik, és elsajátításuk sok esetben egyszerű.

Kívánok mindenkinek jó egészséget, és ne szidjanak, ha jó közérzetük mellett, néhány kilót még fogynak is.

Pósz Péter

A Szabad Evangéliumi Egyház táboroztatott gyerekeket a mártélyi Kempingben

Hetven főből álló iskoláscsoport töltött egy hetet nálunk, a budapesti Szabad Evangéliumi Egyház szervezésében.

A 12 év alattiaknak „Navaho” indiántábor alakítottak, az idősebbek önismereti, bibliatáborban vettek részt. Közös foglalkozásaiknak jó helyet adott a félkör alakú szabadtéri közösségi tér. A gyerekek faházakban és jurtákban voltak elszállásolva. A táborvezető elmondása szerint, mivel főleg a bibliatábor foglalkozásai nyugodt és meghitt környezetet igényel, hosszas keresgélés után, szinte véletlenül

bukkantak rá a mártélyi kemping nyújtotta lehetőségre, s örömmel jöttek el. Kérdésemre, hogy mennyire vannak megelegedve a szolgáltatásokkal, azt is elmondták, hogy bár az épületek állapota sajnos csak a helyszínen feltűnően rossz, az esti közvilágítást némileg gyengének és hiányosnak tartják, s a büfében ordító zene nem igazán szolgálja a gyerekek lelki épülését, összességében jól érzik magukat. (Hátha még egy gólyatábor eseményeibe csöppentek volna, amikor a vízespólós versengés, az alkalmi sztriptíz mellett még a műsorvezető ordenáré kiszólásait is kellene hallgatnia a napközben a biblia csodáiba mélyedő ifjúságnak?! – szerkesztő.)

Az étkezések mennyiségéről, minőségéről, és meglepően „emberi” áráról csak elismerően nyilatkoztak, azt azonban hozzátették, sokkal-sokkal jobb volna, ha nem kellene átsétálniuk az iskolai ebédlőbe, hanem valahogy megoldható lenne a helybeni tálalás.

Legrosszabb tapasztalataik – bár az utolsó két napon nem kényeztette őket a nyári hőség – a jurtákkal kapcsolatban volt, mert bár formájuk, s első látásra kellemes belső terük nagyon vonzó a gyerekeknek, s felnőtteknek egyaránt, de emberi tartózkodásra, pihenésre a megfelelő szellőzés hiányában, s a hőség miatt alkalmatlanok.

A beszélgetés végkicsengése mindenképpen az volt, hogy amennyiben ezek a gondok megoldódnak, s mivel máris viszik a kemping jóhíréit, s a fejlődésbe vetett reményüket, ők, és talán sokan mások is – rendszeresen visszatérő látogatóink lesznek.

Hazautazásuk után érkezett egy rímekbe szedett emlék az itt töltött napokról, amelyet a táborvezető kérésére közlünk a lapban.

(Szerkesztő)

Jubilált a népdalkör

2005. májusában ünnepelte fennállásának 10. évfordulóját az „Őszirózsza Népdalkör”.

Ebből az alkalomból íródott az alábbi kedves vers, amelyet a töretlen lelkesedéssel működő dalkör tagjainak tiszteletére olvassanak szeretettel:

Kiss Istvánné – Tíz éves jubileumra...

Mártély kis falu harangja, messze zúg, túl a határon
Népdalok bölcsőjéből ének repül dallamszárnyon,
Viszi hírét-legendáját Mártély szülöttjének
Népdalok királyának, hegedűjének...

Ezt a bölcsőt hittel őrzik ma is, hűséggel,
Dalos kedvű nótás ajkak, költői lélekkel.
Tíz éve, hogy összefogva ápolják a hagyományt
Dél-alföldön, Dunántúlon, és sok helyen a hazában.

Sok Kavalkád, rendezvények, emlékestek elteltek,
Évfordulók, találkozók őket mind fémjelezte.
Fáradtságos nehéz idők, buktatók és kétségek,
Örömök és csalódások – így múltak el az évek...

Most is él az egyesület, lelkes, jó kis tagsággal,
Elszánt csapat, igaz szívű, jó vezetőtársakkal.
Kívívták a megbecsülést, hírnevet is szereztek
Rangot adva műfajuknak: fáklyavivők lettek.

Szóljon még a dal, s a nóta is sokáig körükben,
Hozzon termést nótafájuk, s örömet a szívükbe.
Köszönjük, mit munkájukkal dalainkért megtettek,
Legyen velük a Jó Isten, és még soká segítse őket...

Bizonyítványuk: jeles!

Az ÁMK iskolásai közül az alábbi tanulók végezték el kitűnő eredménnyel a 2004-2005-ös tanévet:

Kiss Krisztina 2. o.

Papp Ádám 2. o.

Tatár Éva 2. o.

Aradi Renáta 3. o.

Bálint Andrea 3. o.

Baranyi Barbara 3. o.

Baranyi Nikoletta 3. o.

Domján Andrea 3. o.

Sipos Dominika 3. o.

Varga Bernadett 3. o.

Ferenczi Bettina 4. o.

Kovács Bernadett 4. o.

Mészáros Jennifer 5. o.

Markó Áron 6. o.

Bujdosó Dávid 7. o.

Markó Gábor 8. o.

Molnár Viktória 8. o.

Eredményükhöz gratulálunk és további sikereket kívánunk a tanulásban!

Mártély Község Önkormányzata

és

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata

tisztelttel meghív minden érdeklődőt

2005. augusztus 5-6-7-én a

**X. Mártélyi
Kavalkád**

rendezvényeire.

*Látványosság földön, vizen, levegőben***Augusztus 5. (péntek)****Főtér:**

18.00 Ünnepi megnyitó
Kitüntetések átadása

Faluház:

18.30 Az elmúlt 10 év Kavalkád kitüntetettjei-
nek és a Mártélyi Képzőművészeti
Szabadiskola hallgatóinak kiállítása

Vizen:

20.00 Sztárvendég: **Gáspár Laci**
21.00 Lampionos, csónakos fölvonulás

Nagyszínpad:**Tűzijáték**

23.00 Utcabál a Minor együttesel

Augusztus 6. (szombat)**A parton:**

Kézműves bemutató és foglalkozás, arcfestés, "Mártélyi
Hétpróba", strandöplabda

Nagyszínpadnál:

09.00 Kutya szépségverseny és bemutató
16.00 Lovasbemutató

Kempingben: UFO-Kavalkád

14.00 Sós Tibor ufókutató, Szeged: "Nők a célkereszt-
ben"
15.00 Kalmár János ufókutató, Budapest: "Egyiptom tit-
kai, földönkívüliek jelenléte az ókorban"
16.00 Pusztay Sándor Ufomagazin, Budapest: "Megma-
gyarázhatatlan jelenségek a világban"
17.00 Rózsa Mária ufókutató, Hódmezővásárhely: "Ufók
és bizonyítékok"
18.00 Indi Attila ufókutató, Budapest: "Földi kataklizma
az emberiség érdekében"

Éjjeli szalonnasütés és ufóles a kutatókkal csillagászati távcső-
vel

Képzőművészeti és kristály kiállítás.

Vizen:

16.00 Antal Csilla: "Musical slágerek"
17.00 Vízimenyegző: Göcz Noémi és Ramotai Zoltán
esküvője
19.00 Pow-Wow - Ecuadori zenészek

Fő utcán, üdülőterületen:

18.30 "X. Mártélyi Kavalkád" -
Karneváli felvonulás

zászlóforgatók, óriásbábok, gólyalábasok, lovasok,
majorettek, fúvósok és a falu apraja-nagyja

Nagyszínpad:

17.00 Órtorony
18.00 **Celtic Sun Rise** - ír stepp tánc
18.30 Jumping Round
19.00 Máté-taekwondo
20.00 Rockefeller együttesel utcabál
21.30 Sztárvendég: **HELP**

Augusztus 7. (vasárnap)**A parton:**

Kézműves bemutató és foglalkozás, arcfestés, "Mártélyi
Hétpróba", strandöplabda

Nagyszínpadnál:

9.00 Veterán motorok bemutatója

Vizen:

14.00 Ladikversenyek, családi és egyéni
18.00 "Zene nélkül mit érek én..." Szabó Norbert
19.00 PRINCEK - Szegedi Nemzeti Színház művészei

Parton:

17.00 Kerékpáros gyorsulási verseny

Faluház:

15.00 "A tücsök és a hangya" - Léghajó Színház
16.00 Őszirozsa Népdalkör és az Optimista Csoport
17.00 Sztárvendég: **Illényi Katica**

Kempingben: Ufó-Kavalkád

14.00 Dóra Sándor kutató, Budapest: "Megérthető-e az
univerzum?"
15.00 Tóth László ufókutató, Budapest: "Jézus Úrhajója?
Párhuzamok ufók és vallások között"
16.00 Szlovik Lajos reálfilozófus, Budapest: "A terem-
tés?"
17.00 Tatár József kutató, Budapest: "Kelta naptemplo-
mok Európában"
18.00 Szoták Pál jövőkép-értelmező, Budapest: "Napki-
törések és a zene hatásai a földi klímára"

Gyermekrajz-verseny és tombola

Kiállítások

Záró vita- és táncest

Nagyszínpad:

21.00 Jubileumi Koncert

NOX együttes

TAKARMÁNYBOLTOK KÍNÁLATÁBÓL

- vegyesdara (35 kg) **1540 Ft**
- morzsázott indítótáp (20 kg) **1640 Ft**
- morzsázott nevelőtáp (20 kg) **1500 Ft**
- tojótáp (20 kg) **1320 Ft**
- nyúltáp (20 kg) **1360 Ft**
- szója (20 kg) **1520 Ft**

Ezenkívül kaphatók: sertéstakarmányok, pulykatáp, koncentrátumok, korpa, szemes termények, kutya- és macskatápok, kiegészítők, stb.

Termékeinket szükség esetén díjmentesen házhoz szállítjuk.

Boltjaink: Hmvhely, Rákóczi út 38.

Csomorkányi út 70.

Damjanich u. 123. és 155.

TOTALGAZ – Kényelmet kapcsolunk a gázhoz – ingyenes házhozszállítás

Telefon: (62) 241-354 · (30) 250-2431

MEGNYÍLT!

A megújult **Hangya Barkácsbolt** szeretettel várja vásárlóit.

Festékek, nemesvakolatok, hőszigetelő rendszerek, csavarok, szögek, drótháló, csatornázáshoz csövek, idomok, akna, ajándék tárgyak akciós, kezdő áron.

Ízelítő árainkból:

Samponok219,-Ft-tól/l

Alufólia264,-Ft/db

WC gél+tartó388,-Ft/db

Tom Kristály mosópor .298,-Ft/600g

Mosogatószer195,-Ft-tól/l

Cím: Mártély, Fő u. 64.

Mindszent, Szántó Kovács János u. 18.

Telefon: (30) 640-6834

HASIT – hőszigetelő rendszer, nemesvakolat és lábazati vakolat

A K C I Ó

július 31-ig.

MILES és BONDEX lazúrok nagy választékban, festő és burkoló szerszámok, csempe élvédők, díszlécek, rozetták és mennyezetburkoló lapok.

Tapéták, bordürcsíkok és ragasztók, falfestékek, homlokzatfestékek, vödrös vakolatok számítógépes színkeverése.

Ízelítő árainkból: HASIT flexibilis ragasztó 2450 Ft/25 kg

HASIT standard ragasztó 950 Ft/kg

HASIT általános ragasztó 1300 Ft/kg

Nézzon be hozzánk!

A színek és a minőség szerelmeseinek üzlete!

AGROFERR

ACÉL · ÉPÍTŐANYAG

BETONACÉL-AKCIÓ

július 29-től augusztus 6-ig

Betonacél Ø 8 **324 Ft/szál**

Betonacél Ø 10 **460 Ft/szál**

Betonacél Ø 12 **660 Ft/szál**

Hengerhuzal Ø 5,5 **180 Ft/szál**

Síkháló 4×150×150×5000×2150 **2580 Ft/tábla**

Síkháló 5×150×150×5000×2150 **3780 Ft/tábla**

Áraink az áfát tartalmazzák!

DÍJTALAN KISZÁLLÍTÁS

**HÓDMEZŐVÁSÁRHELY
SZÁNTÓ KOVÁCS J. U. 172.
62/244-055 · 30/6558-661**

www.agroferr.hu

A baj, az egyenruhával van!

Sose gondoltam, hogy egyszer közvetlenül tanúja leszek az etnikum – nevezük talán az egyszerűség kedvéért romáknak őket – sokak által hangoztatott azonnali reakciójának, ha, mikor nem túl egyenes úton járnak, s a közfeladatot ellátó ember szóba elegyedek velük, azonnal agresszivitással válaszolnak...

Tulajdonképpen a dolog úgy kezdődött, hogy mint annyi embert már, az egyik családot galádul becsapták a cigányok, itt, Mártélyon. Miután ezzel a családdal egyébként kapcsolatban állok, elpanaszolták nekem ezt, mire mit tudtam volna mást tanácsolni: ne „üzleteljének” ezekkel az emberekkel.

Történt a nem régi napokban, hogy a városból jövet hazafelé, meglátok a házuk előtt egy kisteherautót, meg egy személykocsit, s a falui rendben szokatlan „tumultust”, csoportosulást...

Azonnal szóltam a polgárőrök parancsnokának, mondom, ha SZEM, hát legyen SZEM, s pillanatok alatt ott is termett értem. Fényképezőgép a kezemben, mert ugye a dolgok rögzített változata maga a bizonyosság, s indultunk. Ahogy odaértünk, tétova tekintetek, mondhatnám: ellenséges tekintetek szegeződtek ránk. (Persze, a piros autóra ki van írva, hogy POLGÁRŐRSÉG, ami nem jó látvány ezeknek az embereknek.)

Amint megálltunk, „főnököm” R.J. csak annyit kérdezett – tanúsíthatom! – Jó napot, miben segíthetünk?

A válasz, már amennyiben a pofavágással induló, heves gesztikulációval kísért primitív tőmondatot válaszolni lehet elkönyvelni, csak annyi volt: - Semmit. Itten minden rendben van, csak az egyenruhával van a baj...

És ekkor elgondolkodtam: Mi a baja ennek a kigyúrt, tetovált ingyenélőnek, a mártélyi polgárőrök egyenruhájával? S egyáltalán, mi, az egyenruhákkal? Nem talán az, hogy mióta világ a világ, a könnyű és nem becsületes pénzkereset, a meg nem érdemelt haszon iránti olthatatlan vágy miatt ódzkodik az egyenruhától?

Szerencsére, s ezt nem pejoratíve mondom, Mártélyon eddig nem volt, nincs, s reményeink szerint nem is lesz „cigánykérdés”! De! Mi lesz, ha megengedjük, hogy beszivárognak, akár, mint házalók, faárusok, tollfelvásárlók, „felderítők”, vagy akárkik, akik kiszimatolják, ki, mikor nincs épp otthon, vagy, csak egyszerűen kiszemelnek bennünket, mint potenciális területet, a bűnözésre? Védekezünk kell tehát!

Magam a szó klasszikus értelmében nem vagyok rasszista, így semmi kifogásom bármely etnikum ellen, de ez esetben kivételt kell tennem, s fokozott figyelemre kell felszólítanom mártélyi polgártársaimat: mindent inkább, de romákkal – soha ne üzleteljünk. Ez az, amit mindannyian megtehetünk és nem kerül semmibe!

(Szerkesztő)

A **HUNNIA PANZIÓ** az Ön érdekében is várja vendégeit. Nagyobb családi ünnepek, baráti rendezvények, vagy barátai, ismerősei mártélyi tartozkodása alkalmával, kényelmes Panzióinkkal állunk a megrendelőink rendelkezésére.

Mártélyi lakosok megrendeléseit, 10 % kedvezményben részesítjük.

Érdeklődés Berczné Irénkénél:

06-30/507-6692 alatt.

Honlap: www.hunnia.de

Email: martely@freemail.hu

Ha Magyar vagy, gyere a Magyar Szigetre!

2005. augusztus 3-10-ig.

*

Helyszín: Verőce – Kismaros
(Dunakanyar)

*

Fellépnek Magyarország legjobb zenekarai közül:

KÁRPÁTIA
*
KORMORÁN
*
TRANSYLMAMIA

Előadások, filmvetítések, íjászat, népzene és néptánc, kézműves bemutatók, kiállítások és vásár valamint számtalan programmal várjuk a szigetre látogatókat!

Érdeklődhetsz: a www.magysziget.hu webcímen, és a

30/ 479 5581-es, vagy a 30/ 641 6927-es mobiltelefonszámokon.

*

Egy hétre ismét leomlanak a határok!
Gyere el – várunk!

Lettország a Baltikum büszkesége, de egy régi álom megvalósulása is lehet

Lettország geográfiai helyzete és az északi egzotikus nemzetségek küzdelmei, mindég is sokat foglalkoztattak. Alig volt Európában még egy olyan elnyomott nép, mint a Lett nemzet. Őseik valójában a vótok, lívek, tajmírok voltak, észak európai nemzetségek. Ezekből született a mai lett nemzet. Erősen kötődnek a természethez, és nyugodt vérmérsékletük mellett, és számos idegen elnyomók alatt, különleges kulturális értékeket teremtettek, aminek végül is fennmaradásukat, és függetlenségüket köszönhetik, amit az európai Unió belül, reméljük örökre biztosítottak maguknak.

A hosszú olvasgatás, és figyelem tetőpontja egy személyes látogatás volt, amely a meglévő ismeretek mellett is, nem kis meglepetést tartogatott számomra.

Kis fenntartással indultunk, mivel a volt Szovjetunió leigá-

zott tagállamáról lévén szó, a közelmúlt diktatúra árnyéka még nem múlhatott el egészen. Ez többé-kevésbé akkor volt érzékelhető, amikor az ország orosz kisebbségeivel került az ember kapcsolatba, vagy azok viselkedéséről kellett meggyőződni.

Az ország lakosságának közel 32-33 % orosz nemzetiségű. Mi magyarok jól ismerjük az elnyomás módszereit. Hiszen Erdélyben, a Vajdaságban, a Kárpátalján, de a felvidéken, és a többi szomszédok által bekebelezett hazánk tájain is ugyanez történt. Ez a módszer sikerebbnek bizonyult, mint bármilyen katonai megszállás.

Ugyanis a katonai megszállás alatti területeket nagy igyekezettel benépesítették a megszállók nemzetiségeivel, evvel hosszú időre feszültségeket, el-

nyomást, és kulturális hanyatlást teremtve. Természetesen a lehetőségekhez képest, az elnyomott nemzetek védekezési stratégiát hoztak létre. Gyakran, csendben, óvatosan, könnyezve, szeretve, és tisztelve saját őseiket. A túlerővel szeben soha esélyük nem volt, legyen az a Lettek esetében a német, svéd, lengyel, vagy orosz fennhatóság. Így a szoros nemzeti összetartozás, a kulturális értékek megőrzése, a nyelvük használata, és a független jövőbe vetett hitük vezette őket függetlenség diadalához. A szovjet megszállás alatt a Szibériába elhurcoltak egyharmada élte át a kényszer munkát. Ez nem egy hét próbát kiállt nemzet, hanem az évszázadok próbáját állta ki, amely sorsa folyamán kétszer volt rövid ideig független, de most harmadjára reméljük nem

lesz rövid lejárati a függetlenség.

Na, de térjünk az ország jellegzeteségeire. Lettország Európa egyik rejtett kincse. Az ország tele van kis középkori városkával, kastélyokkal, múzeumokkal, parkokkal,

erődök romjaival, palotákkal. Bármerre járunk, a népi hagyományokkal, mes-tersegekkel, kultúrával – és ezek elszánt megőrzésének hitével találkozunk. A Balti-tenger és a Daugava folyó a kezdet kezdetétől fontossá tette a várost a kereskedelem szempontjából. Az ország területe kétharmada hazánknak, de lakossága csak 2439 millió. A fővárost három német Brémai kereskedő alapította, és neve Riga a német Riegelbachból származik. A hivatalos nyelv 1871-ig német volt, de német volt az író is Garlieb Helwig Merkel, aki a XIX. század közepén először emelte fel a szavát a Lett nemzet függetlenségért.

Riga a legtöbb európai városhoz közel van mind időben, mind földrajzilag. Magán Rigán belül is minden egy kőhajításnyira van – közvetlenül az Óváros mellett már a zöld parkokkal, új kerületekkel övezett Újváros található a nagykörúttal. Riga az Art Nouveau fővárosa. Nincs még egy ilyen európai város, ahol ennyi, az Art Nouveau jegyében emelt épület lenne. Csodával határos módon a háborúk során nem pusztult el az Óváros. Itt akármerre nézünk, a történelmi épületek valamelyikét – Katedrális, Szent Péter Templom, Céhek Tere -, a volt Hanza-város egy-egy jelképét láthatjuk. Napjainkban új hotelek, modern irodaházak, barátságos éttermek, pazar boltok gazdagítják eme varázslatos város képét. Észak-Európa Párizsának is szokás nevezni. A történelem folyamán nem csak sok hatalom törekedett befolyásra, gyakran elnyomásra, hanem sok kultúra is rányomta a városra a bélyegét.

A lettek szerint, a kisebbségek túlnyomó része a városokban él, és ma is az elnyomók viselkedését igyekeznek tanúsítani. Míg a lett egy békés, céltudatos, szorgalmas, tehetséges nemzet, addig az elnyomók gyakran ennek az előnyeit igyekeztek kihasználni. Riga régi városrésze, amely meglepően tiszta és jól karban tartott, felveheti a versenyt minden nyugat-európai várossal. Légikikötője 13 km-re a városközponttól, szintén Európa egyik modern létesítménye. A város szolgáltatásai minden területen a legmodernebbek közé sorolhatók. Piacsarnokai ritkaságba mérő választékkal, ha a csarnokok a legmodernebbek között talál-

ható. A város turisztikai kultúrája igen magas szinten működik. A vendéglátásban rengeteg a fiatal, három, négy nyelvet is beszélő felszolgáló. A vendéglátásra a tisztaság, jó minőség, és barátságos kiszolgálás jellemző. Minden kívánságnak megfelelő konyhával büszkélkednek, ahol nem csak ízletesek, de a nagyon esztétikus tálalással is Európa legjobbjai között kaphatnak helyet. Igazán vendégnek érezheti magát a turista, nem csapják be, nem forró az étel, nem kell két órát várni amíg kiszolgálják, nincs tele csonttal, vagy zsírral a tányér, és a WC-k, mosdó helyek is kulturáltak. A figyelmesség mindenhol érezhető. Az ország belsejébe is utaztunk Siguldába, amit lett Svájcnak is neveznek, mert nemzeti parkjával sok szépet kínál a látogatóknak. Az egyórás vonatkozás alatt, bizony betekintettünk a nyomorúságos szovjet múltba is. Számtalan romos, dűledező, renoválatlan épületekben tengetik még ma is az életüket. A megélhetés, orvosi ellátás, az idősek számára még rosszabb lett, és kevés a remény gyors javulásra. Sok a rombadólt, de amúgy is silány minőségben épült üzem maradványa. Ennek ellenkezője is lépten-nyomon tapasztalható. Modern, új termelő egységek, csodálatos stílusban épült új magánházak, és mind ez a múlt diktatúra maradványai mellett. Ennek ellenére gyorsan felzárkóztak a modern élet feltételeihez. Ez úgy a közlekedés, mint minden napok szükségletei területén megnyilvánul. Mindent elkövetnek a vendégek érdekében. Nem véletlenül lepte el a

várost, sőt az országot a rengeteg turista. Jönnek hajóval, repülőgépen, busszal, vonattal. A közlekedés infrastruktúrája nagyon jónak mondható.

Észak legnagyobb folyója, a Daugava szeli át a fővárost, amit a lettek sorsuk folyójának neveznek. Érdemes egy másfélórás sétahajózást tenni, mert így látható igazán a város szép panorámája. A hajók zárt, és nyitott fedélzettel, és utasellátó egységgel rendelkeznek. Az ilyen hajóutak, vagy városnéző autóbusz-körutak kedvező árakkal, és 6-7 nyelv között választható elektromos kíséző szöveggel csalogatják a vendégeket.

Gondolom ezek a tények egyre jobban arra engednek következtetni, hogy a kelet-európai kultúrát, nyugat-Európában újra kell értékelni. Jó lenne, ha hasonló tapasztalatokkal távoznának tőlünk is a vendégek, de azt hiszem e-területen nekünk még sok a hiányosságunk. Mi magunk sem vagyunk a hazai eredményekkel megelégedve, de nem is lehetünk. Egyre többen vannak köztünk, akik idegen országokban tapasztalhatják a vendéglátás, és amellet a közélet szokásait. Vannak ebben rossz tapasztalatok is szép számmal, de érdemes lenne a jókat haza hozni és azokból tanulni. Én részemről kellemesen csalódtam Lettországbán, és kívánom ennek a minden próbát kiállt kis nemzetnek, hogy szabadságuk, függetlenségük most örök időkre legyen érvényes, a jövőben egész Európa öröme és javára.

Pósz Péter

Nyáradremetei kirándulás

Az erdélyi testvértelepülés meghívására Nyáradremetén járt a képviselőtestület egy csoportja. A programok között a Csűrszínház előadásait is láthatták.

Mikháza Csűrfesztivál

Örömteli meghívást kapott Mártély képviselő testülete az erdélyi testvértelepülésünk önkormányzatától és a közelmúltban alakult Dr. Nyulas Ferenc Egyesülettől a július 1-3-a között megrendezett kulturális hétvégére. Ez idő alatt tartják az erdélyi Mikházán a hagyományosnak tekinthető Csűrfesztivál rendezvényét. Mikháza település beletartozik abba az öt kis-faluba, amelyek közös önkormányzatát Nyáradremetén található.

Megérkezésünkkor vendégszerető csoport fogadott minket. Várt bennünket Gál Lajos polgármester és Orbán Dezső alpolgármester, valamint a kitűnő ebédet főző Major Tündi - aki a Dr. Nyulas Ferenc Egyesület elnöke - és Babuci néni a háziasszony. A vendéglátói körbe tartozott még Major Dénes, az ifjú iskolaigazgató, Bondor István és tanítónő felesége Csilla, és Kovács Katica, valamint barátom Bartus Mihály. A hűvös szobában szinte felüdülés volt a pihenés, melyet a házigazdák a helyi pálinka és bor kóstoltatásával tettek még emlékezetesebbé. Ebédünk háromfogásos volt, leves majd sülték és finom sütemény.

A délutánt mindenki vendéglátó családja körében töltötte, bízva abban, hogy rövid alvással fel tudunk készülni az esti Csűrszínházi programra.

Én kedves barátomnál Bartus Misinél és szüleinél (Misi bácsi és Ibolya néni) kaptam szállást Nyáradköszvényesen.

Nagy várakozással léptem be a kapun, mert először jártam itt és az első benyomás mindig maradandó élmény számomra. Nem csalódtam. Egyszerű, dolgos gazdálkodó emberek szépen virágzott, tiszta otthonában találtam magam, akik így ismeretlenül is a legnagyobb szeretettel fogadtak. A csomagok lepakolását követően rövid sétát tettünk a köszvényesi utcákon. Megnéztük a helyi emlékművet és templomot és gyönyörködtünk a rengeteg székes kapu csodálatos faragásaiban.

A Csűrfesztivál péntek esti programjaként a marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós társulatának magyar színészgárdája lépett fel. Ízes poénjaikon - melyeket olykor politikai és nemzetiségi témák is átittak - harsányan nevetett a díszes publikum. Igazi kuriózum volt számomra a „Mics”, ami rácson sültött helyi specialitás és mustárral, kenyérral ízes vacsora, valamint a csíki sör, ami nem

marad el a Magyarországon kapható söröktől.

Az éjszaka hazafelé vezető úton csupán két kóbor lóval találkoztunk, de vendéglátóm megnyugtató ez errefelé természetes, mert a sátras cigányok gyakran így etetik lovaikat ingyen a közösből.

A második nap sajnos az idő elromlott és szakadó esőben jártuk be a környék legfontosabb látnivalóit.

Reggel a közös gyülekezés során szerencsém volt megtekinteni vendéglátóink udvarát. Mindenütt nagy rend, tisztaság fogadott és olyan barátságos vendégszeretet, amit még itthon is ritkán tapasztalok. Nem feledem azt a mosolyt és vendégmarasztaló kedvességet, amit Major Tündiéknél kaptam.

Utunk legelőször Marosvásárhelyre vezetett. Ez igazi turista-csalogató város. A valamikor szinte tisztán Magyarok lakta városban, már több a román nemzetiségű mint a magyar. De ezt egyáltalán nem éreztük, mert bárhova mentünk mindenütt nyelvünket beszélő emberrel találkoztunk. A város parkjai díszesen virágosak és a boltokban minden kapható. Itt a szombati nyitva tartás utolsó pillanataiban néztük meg a Teleki gróf által építtetett házat, melyben három igen nagyhírű kiállítás is helyet kapott. Elsőként Bolyai Farkas és Bolyai János matematikusok termét tekintettük meg. A földünket

meghatározó tér és tulajdonságait leíró matematikai meghatározások világhírű tudósai Ők. Ezután igazi orvosi csemegeként a XVI–XVIII. század magyar és külföldi gyógyítással foglalkozó könyveit lehetett a tárlókban megneézni. A kiállítások koronája a világhírű Teleki könyvtár. Teleki gróf javainak egy részét arra áldozta, hogy a világ akkori tudományait magukba foglaló könyvek egy-egy példányát megvásárolta. A könyvtár olyan érdekességeket tartalmaz, mint Pasteur és Newton könyvei, vagy az egyiptomi hieroglifákat magyarázó korabeli írások. A gróf felesége magyar nyelvű könyveket gyűjtött, így láthattunk egy az 1700-as évekből való kertészeti könyvet is. Ez a gyűjtemény jelenleg a helyi román könyvtár fiókkönyvtáraként működik, minden támogatást nélkülözve, bár a román vezetők büszkén mutatják, mint „saját” gyűjteményüket.

Sajnos az eső miatt a marosvásárhelyi várban nem tudtunk igazán szétnézni, de következő látogatásunk során ide is biztosan el fogunk jönni.

Ha valaki szereti a halat, az ne hagyja ki a vármezői halászsárdát. Itt akár a saját horoggal kifogott pisztrán-

got is megsütik. A halakat helyben tenyésztő cég és a halászsárdát üzemeltető vendéglős méltán büszke lehet magyar szakácsnőjére, aki a kukoricalisztbe forgatott pisztrángot úgy süssi meg, hogy a vendégek kettesével, hármasával veszik és citrommal, fokhagymás öntettel fogyasztják „kipukkadásig”.

A hazaúton benéztünk Birtók Gyuri bácsiékhoz, aki az elmúlt választásokig Nyáradremete polgármestere volt. Ma kedves családjával kempinget üzemeltetnek, ahol festői környezetben erdei tisztáson, patak parton fogadják a pihenni és üdülni vágyókat.

Csúrfesztivál esti programját elmosta ugyan az eső, de az ódon kultúrház falai között bálra gyülekezett a nagyjérdemű. Rövid előkészület után fiatalok és idősek együtt táncoltak és énekeltek hajnalig.

Vasárnap reggel korai indulást terveztünk, mert az utazás legalább 9 órát vesz igénybe.

A reggeli készülődés és csomagolás után fájó szívvel búcsúztam a Bartus családtól, akik e rövid találkozás alatt oly kedvesekké váltak számomra. Bátran állítom testvérfalunk Nyáradremete, Nyáradköszvényes, Mikháza, Deményháza és Vármező igazi kincs és minden ember, akit itt megismertem, elmélyítette az Erdélyi Magyarság iránt érzett szeretetemet. Mindannyian köszönjük a szíves vendéglátást és kívánjuk, mielőbb viszonzni tudjuk ezt itthon Mártélyon.

Búcsúzáskor azzal váltunk el, találkozunk nálunk a Kavalkádon.

Borsos József

Óvodaszünet

Az ÁMK Napköziotthonos Óvodája augusztus 1-től zárva tart. Gyerekeket szeptember 1-től várják.

Zárva lesz a könyvtár

Az ÁMK Iskolai és Községi Könyvtára augusztus 1-jétől augusztus 11-ig zárva tart. Nyitás augusztus 12-én pénteken.

Örömhír

Mártély új háziorvosa Dr. Neu Klára 2005. július 14-én egészséges kislánynak adott életet. Klárka 3.300 grammal született. Mind a doktornő, mind az új kis jövevény jó egészségnek örvendenek!

Az egyházak hírei

A római Katolikus Egyház vasárnaponként fél 12-kor várja a híveket községünk templomába, ahol Seidl Ambrus plébános úr tart Szentmisét.

Vasárnaponként 11 órától Kocsis Tamás ref. lelkész tart Istentiszteletet az imaházban, melyre várják a gyülekezet tagjait.

Apróhírdetések

Április 16-án ismét megnyitott, és eredeti minőségű **Mónus féle** finomságokkal várja vendégeit a Petőfi utca sarkán lévő lángossütő!

Favágást vállalok. Ugyanott gázpumpa eladó. Mártély, Béke u. 8. Mobil: (30) 621-6293.

Többféle ízletes **mézfajta** kapható. Petőfi u. 2.

Zippzárvarrás, ruhajavítást, alja felvarrást vállalok. Békési Sándorné. Mártély Kinizsi u. 17. sz. alatt. Tel: 228-161, (30) 462-7302. Ugyanott: (tartósítószer-mentes) savanyított hasáb, és apró káposzta folyamatosan kapható - egész nap.

Beépített és hordozható **cse-répkályhák** átrakása, tisztítása, javítása. Nagy Zsolt. Érdeklődni: a (70) 215-6023-as mobilszámom.

Akácmez van eladó. Ady E. u. 3. **Festést**, mázolás, tapétázást, homlokzatfestést, számlaképesen, referenciával, rövid határidőre, modern anyagokkal, garanciával vállalok. Kis Zoltán Mártély, Táncsics M. u. 8. Tel.: (70) 215-9749

Benzines **betonkeverő** bérelhető. Kiskertek rotálását, kerítésoszlopok lefűrészt, kerítések teljes körű kivitelezését vállalom. Ugyanitt gépi talajfúró bérelhető. Tel.: (30) 265-2305

Tanszergyűjtési akció

A FIDESZ MPSZ Csongrád Megyei Női Tagozata tanszergyűjtő akciót szervez a nagycsaládoknak és a rászorulóknak.

A tanszerek lehetnek: jó állapotú iskolatáska, tolltartó, írószerek, füzet- és tankönyvborító.

A felajánlások keddenként az iskolában adhatók át 12 óráig.

Az Idősek Napközi Otthonának augusztusi programja:

4-5-én Térítési díjak befizetése.

6-án Kavalkádi Felvonulás 18 órától.

12-én és 26-án Fényterápia 9 órától.

22-én Új kenyér ünnepe – bográcsos főzés, tombola.

24-én Ruhavásár 9 órától.

A klubban kedden, szerdán gyögmasszírozás, szerda délelőtt kézimunka csoportfoglalkozás, hétfőn és csütörtök délután az „Optimista Csoport” próbái.

Klubvezetőség

Anyakönyvi hírek

HÁZASSÁGKÖTÉS:

Bánfi Szilvia és Szkurák László
Gulyás Edit és Annus Béla Róbert

HALÁLESET:

Bali Jánosné Tiszai u. 8.
Hajdu Jánosné Község ház u. 7.
Erdei Bálintné Tanya: 111.
Huszta Ferenc Fő u. 64.

Közérdekű telefonszámok

Mentő: 241-680 Közp. szám: 104
Közzet megbízott: (20) 2095-336
Polgárőrség: 228-043
Rendőrség Hmvhely: 246-266 Közp. szám: 107
Tűzoltóság Hmvhely: 242-233 Közp. szám: 105
Polgármesteri Hivatal: 528-062
Idősek Klubja: 228-038
Iskola: 528-060
Óvoda: 228-035
Any- és Csecsemővédő Intézet: 228-450

Impresszum

Szerkeszti: Lupus Design Bt. Munkatársak: Farkas Zoltán szerkesztő, Borsos József, Pósz Péter, Sajti Imréné, Sándorné János Mária, Zsótér Gábor, Balázs Jánosné tiszteletbeli munkatárs, az egykori mártélyi újság megálmodója, elindítója.

Szerkesztőség: Mártély, Tiszai u. 14. Tel: 228-556, E-mail: lupus@uze.net Kiadja: Mártély község Önkormányzata.

Nyomdai előkészítés: Tóth Zsolt. Nyomdai munkálatok: Szoliter Nyomda - Hódmezővásárhely, Szabadság tér 73.